

[J. S. Foget.]

Eksportsagen, men for at faa klarlagt for Offentligheden, hvad der er Lov og Ret i Landet. Den almindelige Retsbevidsthed gaar jo ud paa, at gældende Lov skal overholdes af samtlige Borgere i Landet, og at de Straffe, der er ansat for Lovovertrædelser, derfor ogsaa kommer til Anvendelse, hvad enten Lovovertræderen er en i social Henseende højt eller lavt staaende Person. I det Forhold, vi her har fremdraget, synes det, som om en aabenbar Lovovertrædelse, for hvilken der i Straffeloven er fastsat nærmere udmaalt Straf, ikke kommer til Anvendelse, og Grunden hertil er det, vi ønsker oplyst.

Af Undersøgelseskommissionen blev det paa flere Punkter godtgjort, at den skriftlige Erklæring, som Eksportudvalget udsendte den 27. Oktober 1934, var uoverensstemmende med og gav et forkert Billede af de faktisk foreliggende Forhold. For flere Punkters Vedkommende var Forklaringen saa urigtig, at Politiadvokat og Undersøgelsesdommer skarpt paataalte det. Byretsdommen udtaler Erkendelsen af, at Erklæringen er urigtig i sin Udtryksmaade, og endelig fastslaar Østre Landsret, at Betegnelsen „urigtig og misvisende“ kan godkendes om dette Aktstykke. Her er altsaa tilstrækkelig klare Udtalelser fra Domsmyndighederne, det er ved alle tre Instanser fastslaaet, at Erklæringen, Redegørelsen er urigtig, men desuagtet er der ikke rejst Tiltale mod dem, der har affattet Erklæringen, og som ifølge Straffelovens § 163 derefter maa være strafskyldige. Da det offentlige ikke tog sig af Sagen, fordrede vi fra vor Side en retslig Undersøgelse af Strafansvaret, men dette har Statsadvokat og Rigsadvokat afvist under Henvisning til, at Strafansvaret er forældet. Naturligvis er hverken vi eller Offentligheden tilfredse med, at den offentlige Anklagemyndighed undlader at rejse Tiltale mod øjensynlig strafskyldige Personer i første Omgang og derefter afviser en Undersøgelse af Strafansvaret med Forældelse som Begrundelse. Derfor fører vi Sagen frem i dette lovgivende Ting som en Forespørgsel til Landets Justitsminister og højeste Anklagemyndighed. Paastanden om Forældelse kan efter vor Mening end ikke holde Stik. Erklæringen blev afgivet den 27. Oktober 1934, og Byretsdommen faldt den 6. Juni 1936. Straffelovens § 93, 1ste Stykke, lyder:

„Forældelsesfristen er 2 Aar, naar den for Lovovertrædelsen paadragne Straf

ikke vilde overstige en Bøde eller Hæfte i to Aar.“

Men i § 94 staar, og det er den Paragraf, man her maa holde sig til:

„Forældelsesfristen løber fra den Dag, da den strafbare Virksomhed eller Undladelse er ophørt.“

Den strafbare Virksomhed løb i Sagen under hele Forundersøgelsen, som først sluttede den 5. November 1935, altsaa kan Forældelsesfristen først indtræde den 5. November 1937. I § 94 staar der endvidere:

„Fristen afbrydes ved ethvert Rettergangsskridt, hvorved den paagældende er betegnet som sigtet.“

Under næsten hele Forundersøgelsen blev det betydet de Herrer, som staar med Ansvaret for Redegørelsen, at de talte uden Vidneansvar, da de stod som sigtede. Altsaa udgaar den Periode af Forældelsesfristens Tidsrum, i hvilken de Herrer stod som sigtede, og endelig kan som tredje Grund til ikke at anerkende Forældelsesfristen anføres, at Byretsdommeren i sin Dom af 6. Juni 1936 udtaler, at Forklaringen ikke har været heldig i sin Udtryksmaade, men at der mangler Holdepunkter for at antage, at de paagældende Udtryk og Fremstillinger skulde være anvendt mod bedre Vidende. Her undskylder Byretsdommeren altsaa de Herrer, og efter denne Dom vilde de selv sagt være frikendt for Strafansvar. Afgørelsen her var som paa flere andre Punkter uforstaaelig, og vi ser da ogsaa, at Østre Landsret den 13. November pure kuldkaster Byretsdommen og godkender Udtrykkene: „urigtige og misvisende“, og hermed er de Herrer i Virkeligheden domfældt. Tidsrummet mellem Byretsdommen og Østre Landsrets Dom maa derfor ogsaa antages at udgaa af Forældelsesfristen, og dette var godt 5 Maaneder. Vi ventede for at se, om den offentlige Anklagemyndighed ikke tog Affære, men da det ikke skete, indgav vi vor Anmeldelse saa betids, at der ikke var hængaet tilsvarende Tidsrum, fra Østre Landsrets Dom faldt, til vor Anmeldelse forelaa. Afvisningen paa Grund af Forældelse kan vi derfor ikke i mindste Maade anerkende har Grundlag i dansk Lov. Denne Afgørelse var for os saa meget mere uforstaaelig, som Rigsadvokaten saa straks kunde have svaret dette, men det skete ikke. I Stedet for gik man ind i en Realitetsbehandling af Spørgsmaalet og iværksatte forskellige Undersøgelser, hvilket bl. a. fremgik af Politidirektørens Udtalelse til Pressen her-